



Enerji ajansından ayrılma girişimi olumludur

Geçtiğimiz günlerde, Dışişleri Bakanlığı ilgili Bakanlıklara başvurarak Uluslararası Enerji Ajansına üyeliğimiz sorununun askıda olduğunu, üyelik için gerekli anlaşmayı imzalamış olmamıza karşın, bu konuda Bakanlar Kurulunca karar alınmadığını hatırlatmış ve görüşlerini bildirmelerini istemiştir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının anlaşmanın onaylanmaması görüşünü savunduğu bildirilmektedir. Ajansın 12-13 Nisan 1978 tarihlerinde Tokyo'da yapılan Yönetim Kurulu toplantısına Türkiye ve Yunanistan katılmışlardır. Toplantıda yeni enerji tasarruf politikaları ve yeni enerji geliştirme pro-

jeleri incelenmiştir.

Ajanstan ayrılma girişimlerini destekleyen Odamız Merkez Yönetim Kurulu konuyla ilgili olarak aşağıdaki görüşlerini kamuoyuna duyurmuştur:

"Basında yer alan bir haberde Türkiye'nin Uluslararası Enerji Ajansı çalışmalarına katılmıyacağı ve Ajans üyeliğinden ayrılacağı açıklanmıştır. Bu girişim ülkemiz enerji sektöründe son zamanlarda atılmış en olumlu adım olacaktır.

Uluslararası Enerji Ajansı 1973 yılında başta ABŞ Japonya olmak üzere sanayileşmiş batı ülkelerince OPEC'e (Petrol İreten Ülkeler Birliği) karşı kurulmuştur. Türkiye de OECD üyesi olması nedeniyle Ajansın üyeleri arasında yer almıştır. Ancak bugüne kadar da Türkiye'nin Ajans üyeliği açıklığa kavuşmamıştır. Üyelik konusunda yasal işlemler tamamlanmadığı gibi yetkililer konuyla ilgili açıklamalardan kaçınmışlardır.

Ajansın kuruluş ilkeleri arasında ülkemize yarar sağlayacak hiçbir madde yoktur. Tersine üyelik, ülkemizin dış ilişkilerini, özellikle üçüncü dünya ülkeleriyle olan ilişkilerini olumsuz yönde etkileyecek niteliktedir. Ülkemizin, bu örgütte kalması durumunda milli petrol şirketimiz TPAO ve enerji kaynaklarımız ile ilgili her türlü bilgi batının ileri sanayi ülkelerine ve onların çokuluslu şirketlerine açılacaktır. Ayrıca Ajansa girildikten üç yıl ve ayrılma hususundaki başvuru üzerinden 12 ay geçmedikçe Ajanstan çıkılmamaktadır. Türkiye Ajansın kararlarında da söz sahibi değildir. Çünkü ağırlıklı oyu 4'tür. Buna karşılık 153 oydan 53'ü ABD'ye, 18'i Japonya'ya, 12'si Batı Almanya'ya aittir. Yani bu üç ülke Ajans üzerinde egemendir.

Ülkemizin, Enerji Ajansına girmekle birtakım yararlar sağlamak şöyle dursun aksine çok güç durumlarda kalacağı, Odamız tarafından bundan önce de birçok kez açıklanmıştır. Şimdiye dek Ajans üyeliğine sürekli itilen ülkemizin üyelikten ayrılması olumlu bir girişimdir. Odamız, emperyalist bağımlılık ilişkilerine karşı geliştirilecek bu ve benzeri girişimlerin yanındadır."

Isdemir'de baskılar sürüyor

TMMOB Başkanı 28.4.1978 günü İSDEMİR tesislerinin işleyişi ve bu işyerinde uygulanan faşist baskılara ilişkin olarak yaptığı basın toplantısında "İSDEMİR tesisleri gerek kuruluşu, gerekse işleyişi açısından, içinde yaşadığımız düzenin tüm yapısal aksaklıklarını taşımaktadır" dedi. Toplantıda ayrıca TMMOB'nin hazırladığı "İSDEMİR Dosyası" adlı rapor basına dağıtıldı.

Basın toplantısında kamuoyuna duyurulan görüş ve önerilerin özeti aşağıda yer almaktadır:

İskenderun Demir Çelik Tesisi (İSDEMİR) ülkemizin en büyük demir-çelik kuruluşudur. Bu tesisler, gerek kuruluşu gerek işletme aşamalarında bir dizi yapısal sorunla karşı karşıya kalmıştır.

Çokuluslu tekeller ve onların yerli ortaklarınca değil, sosyalist bir ülkenin kredi ve teknik yardımıyla gerçekleşen bu tesisin kuruluşunda da ülkemizde geçerli olan işleyişin dışına çıkılmamıştır. İSDEMİR yatırımı için, çokuluslu tekelin uzantısı bir İngiliz firması müşavir firma olarak seçilmiştir. Böylece, teknoloji ve kredi sosyalist bir ülkeden sağlanırken, yatırımla ilgili tüm denetim "John Miles and

Partners" adlı İngiliz firmasına verilmiştir. Proje ile ilgili tüm seçeneklerin değerlendirilmesi, ülke koşullarına ve amaca uygun seçeneklerin saptanması ve projenin gereği gibi yürütülmesinin denetimi; ülkemizde yerli teknik güç bir kenara itilerek, emperyalist çokuluslu tekellerin bir alt kuruluşuna bırakılmıştır.

Müteahhit firmaların yükümlendikleri işleri zamanında bitiremeyişleri gecikmelere ve maliyet artışlarına neden olmuştur. 1.1 milyon ton/yıllık ilk kuruluş kapasitesinin maliyeti yatırım sürecinde % 173'lük bir artış, kaydetmiştir. Yatırım sürecinde Türk Parasının dolar karşısında sürekli olarak değer kaybetmesi nedeniyle, ödenecek döviz tutarı TL olarak büyük artışlar göstermiştir ve bu durumda toplam maliyet artışına yansımıştır. Bununla birlikte, toplam yatırım maliyetinin artışında birincil etken yatırımın öngörülen sürede bitirilemeye işi ve müteahhitlere yüksek tutarlar ödenmesidir. Bu çarpık işlerlik sonucu artan maliyetin yükü, emekçi halktan toplanan vergilerle karşılanırken, bir avuç firma zengin edilmiştir. Ancak, uğranan zarar, bununla da kalmamaktadır. Gecikmeden dolayı uğranan üretim kaybı 25 milyar lirayı aşmıştır ve bu %60 son üç yılda demir-çelik ithali için yurtdışına akmıştır. 1978 yılında demir-çelik ithali için öngörülen tutar ise İSDEMİR çapında bir demir-çelik tesisinin toplam yatırım tutarına eşittir.

Bu çarpık işleyiş persori&l düzeninde de görülmektedir. MC dönemlerinde ilerici işçi ve teknik elemanlar görevden uzaklaştırılırken, kadrolar MC yandaşları ile doldurulmuştur. Bir yandan işe alınanlar, kilit görevlere getirilip faşist kadrolaşma oluşturulurken, öte yandan ilerici işçi ve teknik elemanlar üzerinde baskı ve kıyım hızlandırılmıştır. İşyerinde sendika seçme özgürlüğü Çlg-nenmiş, işe almalarda yönetimin yandaşları tercih edilmiş ve işyeri yönetimi Çelik-İş Sendikası ile işbirliği içinde çalışmıştır. Kadroları işgal eden işten anlamaz militanlar işyerinde ilerici elemanlara yöneltilen birçok saldırıda baş rolü oynamışlardır. Bu kişiler

son olarak TMMOB üyesi Metalürji Mühendisi Eşref Kaçar ve Otomasyon ustabaşısı Selahattin Uygeçi yaralamışlardır. Daha öncede olduğu gibi failleri bilinen bu saldırıların sorumluları hakkında tesis yetkililerince ve ilgili makamlarca işlem yapılmamıştır. Saldırıların sorumlusu olan faşist mihraklar, İSDEMİR tesisleri dışında, İskenderun, Belen, Dört Yol, Osmaniye ve Pazar ilçelerinde de terör estirmekte-dirler.

İSDEMİR çalışanları tüm baskılara karşı yılmamıştır* Son olarak Metalürji Mühendisi Eşref Kaçar'ın işletme yetkililerinin gözü önünde saldırıya uğramasından sonra İSDEMİR'de çalışan teknik elemanlar 6-9 Nisan tarihleri arasında disiplinli biçimde iş bırakma eylemi uygulayarak olayı protesto etmişlerdir.

Biz TMMOB olarak, yıllardır tüm faşist baskılara karşın, demokratik mücadelelerini sürdüren üyelerimizin ve tüm İSDEMİR çalışanlarının yanında olduk ve bundan böyle de olacağız. Bu mücadelede temel hedeflerimizden biri, tüm çalışanlara olduğu gibi, İSDEMİR'deki sendikasız çalışanlara "Toplu Sözleşmeli-Grevli Sendikal Haklar"ın tanınmasıdır.

Bu hedef doğrultusunda mücadelede, İSDEMİR'e yönelik diğer önerilerimiz:

- Danıştay kararlarının uygulanması,
- « MC dönemlerinde işten atılan ilerici devrimci elemanların yeniden işe alınması,
- Aynı dönemlerde usulsüz işlemlerle işe alınan, işle ilgili olmayan ve baskı-terör uygulayıcısı faşist kadroların işlerine son verilmesi,
- İSDEMİR çalışanlarının meslek-içi eğitiminin düzenli biçimde yapılması,
- Çeşitli usulsüz işlerin araştırılarak, sorumlularının cezalandırılması,
- Vardiya sorununun çalışart-lar lehine çözümlenmesi,
- Özlük haklara ilişkin keyfi uygulamaların son bulması ve bu uygulamaların nesnel temellere oturtulması,
- Tüm bu uygulamalar yapılarak, işyerinde demokratik bir çalışma ortamının oluşturulmasıdır.

TMMOB vel8Oda'nın 1 Mayıs'la ilgili açıklaması

İşçi sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele günü olan 1 Mayıs bu yıl da geçen yıllarda olduğu gibi İstanbul'da 1 Mayıs alanında (Taksim alanı) kutlanacaktır.

1 Mayıs 1977'de kutlama törenine katılan binlerce işçi ve emekçiye karşı yapılan saldırı ve katliamdan sonra kutlanacak ilk 1 Mayıs olması bu yılki törenlerin önemini artırmıştır.

1 Mayıs 1978'in 1^{ci} Sınıfına, emekçilere karşı yapılan saldırıların, cinayet ve katliamların onların mücadele azmini kıramadığının, aksine bir kat daha güçlendirip geliştirdiğinin göstergesi olacağına inanıyoruz.

TMMOB olarak İşçi Sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele Gününde güçlü biçimde yerimizi alacağız. Bu yöndeki çalışmalar sürdürülmektedir. Devrimci, ilerici, demokrat mühendis ve mimarları TMMOB saflarında 1 Mayıs'a katılmaya çağırıyoruz.

1 MAYIS İŞÇİ SINIFININ BİRLİK, DAYANIŞMA VE MÜCADELE GÜNÜNDE İŞÇİ SINIFIYLA OMUZ OMUZA

panel

Bilgisayarlar ve kullanımı

Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu, çalışma programında yer alan "mesleki çalışmaların yerel birimlere aktarılması" ilkesini göz önüne alarak, bu dönem ilk kez Trabzon'da bir panel düzenliyor. 8 Mayıs 1978'de Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde sunulacak panelin konusu "Bilgisayarlar ve Kullanımı". Konuşmacılar ise; Yd.Prof.Dr.Güney Göneç (ODTÜ), Yd.Prof.Dr.Necdet Bulut (ODTÜ), Yüksel Tarhan (HÜ).

Paneli Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Nurşah Günerkan yönetecek.

panel

"Devletçe işletilecek madenler hakkında kanun tasarısı"

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanarak TBMM'ne sunulan "Devletçe İşletilecek Madenler Hakkında Kanun Tasarısı" 21 Nisan 1978 günü, TMMOB Maden Mühendisleri Odası'nın düzenlediği bir panelde tartışıldı. Büyük ilgi gören paneli TMMOB Başkanı Teoman Öztürk yönetti. Türkiye Maden Müstahsilleri Birliği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türk-İş, DİSK, Çağdaş Hukukçular Derneği temsilcileriyle tasarı raportörü Doç.Dr.Hikmet Sami Türk konuşmacı olarak katıldılar. Tartışmalarda ortaya çıkan ortak görüş tasarının lehinde olmakla birlikte, bazı kaygılar da dile getirildi.

Çağdaş Hukukçular Derneği temsilcisi Nevzat Helvacı konunun hukuksal yönünü inceledi. Anayasanın yeraltı kaynaklarının devletin tasarrufunda olduğunu belirleyen 130. maddesinin sermaye çevrelerince bilinmezlikten geldiğini, özel sektörün

mülkiyet hakkı iddialarına mevcut Maden Kanununun kaynaklık ettiğini söyledi. Helvacı'ya göre asıl Anayasaya aykırı olan bu kanun idi ve fiili bir durum yaratılmıştı. Yeni tasarımı olumlu karşıladığını belirten Helvacı, özellikle 1.madde* üzerinde durarak, yasanın işlemeze hale gelebileceği yolundaki kuşkularını belirtti. Siyasal iktidarlar değişebileceği için Bakanlar Kurulunu zorlayıcı hükümlere gerek olduğunu belirten Helvacı, işletilecek madenlerin öncelik sırası hakkında da açıklık bulunmadığını söyledi.

* *Madde 1. Belirli bölgelerde belirli cins madenlerin Devletçe aranmasına ve işletilmesine, bu madenlerle ilgili olarak daha önce gerçek kişilerle özel hukuk tüzel kişilerine verilmiş arama ruhsatnameleri ve işletme haklarının geri alınmasına karar vermezş Bakanlar Kurulu yetkilidir.*

Bakanlar Kurulu kararında bunun köyler, ilçeler veya iller itibarıyla hangi bölgelerde ve hangi öncelik sırasıyla uygulanacağı, arama ruhsatnameleri ve işletme hakları geri alınacak madenlerin sermayesinin tamamı Devlete ait ve çalışma konuları uygun olan iktisadi devlet teşekküllerinden hangisi eliyle aranacağı ve işletileceği belirtilir. 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Kanunu hükümleri saklıdır.

Bakanlar Kurulu kararı Resmi Gazete'de yayımlanır.

İzmir Şubemiz meslek içi teknik eğitim seminerleri düzenledi

Odamız İzmir Şubesi 10.Genel Kurulunda kabul edilen çalışma programı ışığında üyelerin mesleki sorunlarına yardımcı olmak, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri üyelere aktarmak" amacı ile 24-28 Nisan 1978 tarihlerinde bir dizi Meslek İçi Eğitim Semineri düzenledi. Seminer programı şu konuları kapsıyordu.

24 Nisan 1978

Orta Gerilimdeki Direkt Topraklı ve İzole Sistemlerde Akım, Gerilim Dağılımı ve Trafo Merkezlerinin Buna Göre Korunmaları,

Deniz KÜLTÜR, Röle Baş Müh. TEK Hat ve Trafo Merkezleri İle İlgili Kısa Devre Hesapları,

Deniz KÜLTÜR, Röle Baş Müh. TEK 25 Nisan 1978

Orta Gerilim Sistemlerinde Aşırı Gerilimler,

Güngör GÜRSEL, Röle Elektronik Grup Baş Müh. TEK

Orta Gerilim Sistemlerindeki Aşırı Gerilimlere Karşı Önlemler-Parafudurlar,

Niyazi ŞAHİN, Şebeke Md.Yrd. TEK

26 Nisan 1978

Ölçü Trafoları ve Sayaçlar,

Yalçın ANAYURDU, Ölçme Baş Müh., TEK

Dünya Enerji Konferansı Türk Milli Komitesince düzenlenen seri konferansların ilki 14 Nisan 1978 tarihinde Ankara'da TPAO konferans salonunda yapıldı. ODTÜ öğretim üyelerinden Y.Prof.Dr.Kemal İnan'ın verdiği "Elektrik Sektöründe İşletme ve Yatırım Planlaması Sorunları" konulu konferans ilgi ile izlendi.

Kemal İnan konuşmasında önce elektrik sektöründeki bozuklukların nedenlerinin genel hatlarıyla dış ve iç etkenler olarak ikiye ayrılabilirliğini; dış etkenlerin ülke ekonomisindeki

bozuklukların elektrik sektörüne yansımaları biçiminde tanımlanabileceğini, iç etkenlerin yanında ise örgütlülük düzeyinin yetersizliğinin geldiğini söyledi.

Daha sonra sistemin bazı yapısal özelliklerini ortaya koyabilmek amacıyla işletme planlaması ve Türkiye sistemi ile ilgili bazı açıklamalar yapan konuşmacı son olarak yatırım planlaması ile ilgili bazı kavramları tartıştı.

Konferans metnini elde etmek isteyen üyelerimiz Odamıza başvurabilirler.

Türk milli komitesi dizi konferanslarının birincisi yapıldı